

ALTERNATIVT FÖRSLAG

Svar på initiativärende av Annette Carlson (M), Mattias Danielsson (C), Morgan Hjalmarsson (L) och Falco Guldenpfennig (KD): Initiativ för ett tryggare Borås

Kommunstyrelsens beslut

Initiativärendet **bifalls**.

Sammanfattning

Annette Carlson (M), Morgan Hjalmarsson (L), Mattias Danielsson (C) och Falco Guldenpfennig (KD) har ingivit ett initiativärende för ett tryggare Borås. Initiativtagarna menar att trygghet utgör den yttersta grunden för att stadens invånare ska kunna leva ett gott liv och eftersom polisen med sina nuvarande resurser inte fullt ut klarar uppdraget att upprätthålla lag och ordning menar initiativtagarna att ordningsvakter skulle utgöra ett komplement till polisens ordinarie bemanning. En förutsättning för att ordningsvakter ska kunna verka inom ett område är att det är bedömt som ett så kallat LOV 3§ område.

Lag (1980:578) om ordningsvakter (LOV) reglerar de som förordnas att som ordningsvakter medverkar till att upprätthålla allmän ordning. I LOV 2§ framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid bland annat offentliga sammanställningar och allmänna sammankomster. Vid Borås Sommartorsdagar förordnas till exempel ordningsvakter med stöd av LOV 2§.

Det som detta initiativärende avser regleras i LOV 3§ som är en undantagsregel som medger att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra även i annat fall än som avses i 2§. För att denna regel ska bli tillämplig krävs att det finns ett *särskilt behov* och att det är av *särskild betydelse från allmän synpunkt*.

Sammanfattningsvis bedöms möjligheten att Borås Stad får tillstånd till ett så kallat LOV 3§ område i centrum där ordningsvakter kan verka som små. **Dock är det viktigt att Borås Stad ansöker om ett så kallat LOV 3§ då ordningsvakter kan fungera som ett komplement till Polismyndighetens insatser på specifika platser. Med anledning av ovanstående föreslås att initiativärendet bifalls.**

Ärendet i sin helhet

Annette Carlson (M), Morgan Hjalmarsson (L), Mattias Danielsson (C) och Falco Guldenpfenning (KD) har ingivit ett initiativärende för ett tryggare Borås till Kommunstyrelsen 2018-04-24.

Initiativtagarna menar att trygghet utgör den yttersta grunden för att stadens invånare ska kunna leva ett gott liv och eftersom polisen med sina nuvarande resurser inte fullt ut klarar uppdraget att upprätthålla lag och ordning menar initiativtagarna att ordningsvakter skulle utgöra ett komplement till polisens ordinarie bemanning. En förutsättning för att ordningsvakter ska kunna verka inom ett område är att det är bedömt som ett så kallat LOV 3§ område.

Det framhålls även i initiativärendet att trygghet även är en fråga om goda villkor för näringslivet. I den av Svenskt Näringslivs undersökning om det lokala näringslivsklimatet uppgav 56,56 procent att de upplevde problem med brottslighet och att problemen blivit värre. För att bedriva ett långsiktigt och framgångsrikt arbete för att stävja kriminalitet och otrygghet behövs enligt initiativtagarna en tydlig kartläggning av hur behoven faktiskt ser ut. Det genomförs regelbundna trygghetsundersökningar mot invånare men däremot inga motsvarande undersökningar har gjorts gentemot lokala näringsidkare.

Initiativtagarna menar att genom att verka för att tillåta ordningsvakter i centrum bidrar Borås Stad till det gemensamma arbetet för ett tryggare Borås samt med årliga trygghetsundersökningar riktade mot näringslivet skapas också bättre förutsättningar för kommunens fortsatta trygghetsarbete och för såväl näringslivet som stadens växtkraft.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att ge förvaltningen i uppdrag *att verka för att de delar av centrala Borås, som är särskilt utsatta för kriminalitet eller präglade av otrygghet, görs till LOV-3 område samt att en trygghetsmätning riktad mot företag ska göras regelbundet och att resultatet redovisas till Kommunstyrelsen tillsammans med tillhörande analys.*

Utredning LOV 3§ område

Lag (1980:578) om ordningsvakter (LOV) reglerar de som förordnas att som ordningsvakter medverkar till att upprätthålla allmän ordning. I LOV 2§ framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid bland annat offentliga sammanställningar och allmänna sammankomster. Vid Borås Sommartorsdagar förordnas till exempel ordningsvakter med stöd av LOV 2§.

I LOV 2a och 2b §§ framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroller i domstolar och vid säkerhetskontroller vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Det som detta initiativärende avser regleras i LOV 3§ som är en undantagsregel som medger att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra även i annat fall än som avses i 2§. För att denna regel ska bli tillämplig krävs att det finns ett *särskilt behov* och att det är av *särskild betydelse från allmän synpunkt*.

I remissvaret från Lokalpolisområde Borås framgår enligt Polismyndighetens föreskrifter (PMFS 2017:12), för att ett *särskilt behov* ska föreligga krävs att platsen är utsatt för ordningsstörningar eller på goda grunder kan antas komma att utsättas för sådana.

Avseende *särskild betydelse från allmän synpunkt* innebär att den ordningshållning som bör utföras på platsen är av sådan art att det krävs personal med särskilda befogenheter och det är svårt för Polismyndigheten att upprätthålla allmän ordning på platsen utan att det får negativa konsekvenser för utförandet av andra prioriterade polisuppgifter. Vid dessa förhållanden anses ordningshållningen på platsen vara av *särskild betydelse från allmän synpunkt*.

Lokalpolisområde Borås har ombetts lämna synpunkter på initiativärendets framställan om att göra brottsbelastade och otrygga platser i centrala Borås till ett så kallat LOV 3§ område. Området som bedömts som aktuellt avgränsas av Stora Torget-Torggatan-Västerlånggatan-Västerbrogatan samt utmed Viskan förbi Sandwalls plats-Södra Torget och Österlånggatan fram till Stora Torget/Torggatan. Området finns inritat i framställan om synpunkter.

Lokalpolisområdeschefen Tomas Stakeberg Jansson har svarat på begärda synpunkter. Han och lokalpolisområdet delar inte initiativtagarnas uppfattning om att polisen inte fullt ut klarar uppdraget att upprätthålla lag och ordning och att kriminaliteten och otryggheten ökar i Borås centrala delar. De anser att den faktiska brottsligheten statistiskt minskat under åren men att den upplevda otryggheten ökat av olika orsaker. Det framhålls även att Lokalpolisområdet arbetar trygghetsskapande i Borås centrala delar ur ett strategiskt perspektiv genom kommunpolisernas arbete tillsammans med Borås Stads avdelning Centrum för trygghet och säkerhet (CKS), näringsidkare och fastighetsägare.

Lokalpolisområdets bedömning utifrån den lagstiftning som råder i LOV, grundat på brottsstatistik samt den goda kunskap kring hur Lokalpolisområdet bedriver sitt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete bedöms inte förutsättningarna finnas för ett tillstånd utifrån LOV 3§.

Lokalpolisområdet konstaterar dock att beslut om LOV 3§ inte avgörs av Lokalpolisområdet utan av polisens Rättsavdelning efter ansökan.

Utredarens kommentar är att Lokalpolisområdet kommer att vara en av polisens Rättsavdelnings remissinstanser vid en eventuell tillståndsprövning och deras bedömning väger tungt i en sådan tillståndsprövning.

Nuvarande chef för lokalpolisområde Borås, polisintendent Mattias Ramsö, har 2021-12-07 lämnat en komplettering på tidigare remissvar från dåvarande chef för lokalpolisområdet Tomas Stakeberg Jansson. Ramsö uppger i kompletteringen att lokalpolisområdet inte gör någon annan bedömning än den som tidigare angetts i yttrandet från 2018 avseende ansökan och dess avgränsning. Ramsö anger också att tryggheten i centrum är en angelägenhet som lokalpolisområdet prioriterar och som kommer att vara en del i kommande medborgarlöfte 2022. Vidare anger Ramsö att användningen av ordningsvakter i LOV3§ -områden i centrala Borås skulle kunna utgöra ett komplement till Polismyndigheten på specifika platser men avgränsningarna måste analyseras närmare utifrån nuvarande lägesbild.

Angående trygghetsundersökningar

Initiativtagarna föreslår att trygghetsmätningar riktad mot företag ska göras regelbundet och att resultatet redovisas till Kommunstyrelsen tillsammans med tillhörande analys.

Borås Stad och Fritid- och folkhälsoförvaltningen genomför kontinuerliga trygghetsundersökningar mot invånare. De avser inte att utöka trygghetsundersökningarna att även omfatta näringsidkare.

CKS tillsammans med relevanta förvaltningar och polisen har en kontinuerlig samverkan med Fastighetsägarföreningen och med Borås City. Vid händelser i centrum som kan medföra en ökad upplevd otrygghet sker samverkan i förebyggande och trygghetsskapande syfte med relevanta aktörer. De händelser som varit aktuella är ökning av klotter, ungdomsgång, ofredanden, drogförsäljning, nerskräpning, hot och våldssituationer och liknande. Det händelsestyrda arbetssättet har visat sig effektivt på kort sikt men inte i ett längre förebyggande och trygghetsskapande perspektiv.

CKS har under en tid haft diskussioner med främst Borås City och Fastighetsägarföreningen om att genomföra en kontinuerlig kartläggning om hur näringsliv och fastighetsägare i Borås centrum upplever brottslighet och trygghet. Syftet är att skapa en kunskapsbaserad lägesbild av näringsidkare och hyresvärdar i centrum för att därigenom möjliggöra orsaksanalyser och

aktiviteter och åtgärder på kort och lång sikt mot identifierade problem i Borås centrum.

Den metod som diskuteras är densamma som med framgång används på Hässleholmen och Hulta och snart på stadsdelen Norrby. Den bygger på inrapporteringar varannan vecka om brott och otrygghet från olika verksamheter i Borås Stad, Polisen och AB Bostäder. Inrapporteringarna sammanställs och analyseras till en gemensam lägesbild över stadsdelarna och identifierar vilka problem som behöver åtgärdas på kort och lång sikt.

Sammanfattningsvis bedöms möjligheten att Borås Stad får tillstånd till ett så kallat LOV3§ område i centrum där ordningsvakter kan verka som små.

Behovet av och initiativärendets förslag om att genomföra kontinuerliga trygghetsmätningar för näringsliv och fastighetsägare i Borås centrala delar har tidigare identifierats. Diskussioner och planering pågår.

Den samverkan som tidigare beskrivits om lägesbilder enligt EST-metoden (effektiv samverkan för trygghet) på Hässleholmen/Hulta infördes i november 2019 på stadsdelen Norrby och är ett viktigt verktyg i det förebyggande arbetet i de aktuella stadsdelarna. EST-metoden skulle med fördel kunna användas för lägesbildsarbete för Borås stads centrala delar och för näringsidkare, fastighetsägare och boende.

I november 2020 bildades den politiska styrgruppen mot organiserad brottslighet. Syftet med styrgruppen är att verka för en gemensam politisk viljeinriktning mot den organiserade brottsligheten och skapa förutsättningar för det förebyggande arbetet mot alla former av organiserad brottslighet.

Den organiserade brottsligheten har en stor negativ påverkan för invånarnas trygghet och upplevda otrygghet både i våra stadsdelar och i Borås centrala delar. Dessutom sker händelser som inte har kopplingar till den organiserade brottsligheten men som upplevs som otrygga för både invånare och näringsidkare i Borås.

Efter en gedigen kartläggning av vilka platser i Borås centrala delar som är utsatta för brott och för otrygghet har bevakningskameror monterats vid Resecentrum och vid Södra torget och de togs i drift strax före midsommar 2021. Kamerabevakningen har kompletterats med Centrumvärdar, med samma koncept som Arbetslivsnämndens stadsdelsvärdar, och de finns i Borås centrala delar på platser och tider som är mest angelägna ur ett trygghetsperspektiv.

Det pågår arbete för att identifiera andra platser i Borås centrala delar där det kan finnas behov och ett underlag för en utökning av kamerabevakningen.

I kartläggningen inför kamerabevakningen och Centrumvärdarnas arbete har ett antal trygghetsfrågor ställts till näringsidkare och fastighetsägare i Borås centrala delar för en ”lägesbild light”. Frågorna distribuerades via Borås City men svarsfrekvensen var mycket låg från både näringsidkare och fastighetsägare.

En mer ingående information av syfte och anledning till kartläggningen och behov av lägesbilder avseende Borås centrala delar kommer att ske i början av 2022. Lokalpolisområde Borås ska under 2022 initiera ett medborgarlöfte som riktar sig till näringsidkare, fastighetsägare och boende i Borås centrala delar. Medborgarlöftet ska formuleras utifrån deras otrygghet och upplevda otrygghet och målet är att upprätta kontinuerliga lägesbilder avseende Borås centrala delar till stöd för det förebyggande arbetet.

Beslutsunderlag

1. Initiativvärende: Initiativ för ett tryggare Borås.
2. Remissvar från Lokalpolisområde Borås.
3. Kartbild över förslag till LOV3§ område.
4. Komplettering av remissvar från Lokalpolisområde Borås.

Beslutet expedieras till

1. Lokalpolisområde Borås, Tomas Stakeberg Jansson
tomas.jansson@polisen.se
2. Borås City, Lisa Statham@borascity.se
3. Fastighetsägarna, Anna Liljenby, anna.liljenby@fastighetsagarna.se

Allianspartierna i Borås

Moderaterna

Annette Carlson

Kristdemokraterna

Niklas Arvidsson

